

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Jiřího Macka a soudců JUDr. Romana Horáčka, Ph.D. a Mgr. Jiřího Čurdy, ve věci

žalobkyně: **Mgr. D. H.**, narozená xxx
trvale bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Františkem Vyskočilem
se sídlem Voršilská 130/10, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **BAUER MEDIA v.o.s.**, IČ 49709968
se sídlem Moulíkova 3286/1b, Smíchov, 150 00 Praha 5
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Šebkem
se sídlem Moravská 1553/52, 120 00 Praha 2

o ochranu osobnosti, o odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. září 2017, č. j. 37 C 83/2012-260,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. potvrzuje, ve výroku III. mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku nad již přiznanou částku dalších 2 800 000 Kč, ve zbývající části, tj. co do zaplacení 1 000 000 Kč, se zamítavý výrok potvrzuje.

Žalovaná je povinna zaplatit České republice na úhradu nákladů řízení 5 823,40 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Městského soudu v Praze.

Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 127 482 Kč na náhradu nákladů řízení a na náhradu nákladů odvolacího řízení 8 228 Kč k rukám advokáta JUDr. Františka Vyskočila do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodl tak, že
 - výrokem I. zamítl žalobu, že žalovaná je povinna odstranit sdělení „Skandální zvěsti o D. H. Šokující nařčení Tajné rande v lázních. Zvěsti, jež se nám donesly o D. H. vyrazí dech. Našla si prý milence, ba co víc, údajně s ním byla i o víkendu, kdy skončil její manžel!“ ze stránek na doméně www.bauermedia.cz a zdržet se dalšího šíření tohoto sdělení,
 - výrokem II. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni k náhradě nemajetkové újmy 1 200 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku,
 - výrokem III. zamítl žalobu o zaplacení dalších 3 800 000 Kč,
 - výrokem IV. rozhodl o nákladech řízení účastníků a žalované uložil zaplatit žalobkyni k jejich náhradě 75 212 Kč,
 - výrokem V. uložil žalované zaplatit ČR k náhradě vynaložených nákladů 5 823,40 Kč na účet Městského soudu v Praze.
2. Vyšel přitom ze žaloby, v níž žalobkyně – vdova po zesnulém prezidentu republiky V. H. - tvrdila, že žalovaná v jím vydávaném týdeníku Pestrý svět, číslo 12/2012, který byl vydán 22. 3. 2012, publikovala článek pod titulkem „Tváře z titulní strany: Tomu se ani nechce věřit...“, na který je výrazně upoutáno již na titulní straně titulkem „Skandální zvěsti o D.H.: Tajné rande v lázních“ s velkou fotografií žalobkyně. Podstatou článku je sdělení, že si žalobkyně měla „najít milence“ a být s ním i o víkendu, kdy zemřel její manžel. Článek obsahuje nepravdivá tvrzení týkající se žalobkyně, která jsou objektivně způsobilá zasáhnout do jejích osobnostních práv. Žalovaná svými skutkovými tvrzeními naznačuje, že žalobkyně je morálně a lidsky zkažená, neboť měla za trvání manželství s bývalým prezidentem republiky udržovat milenecký mimomanželský poměr s jinou osobou, přičemž jej má udržovat doposud i po manželově smrti. Toto tvrzení je vylhanou pomluvou. U článku byla připojena fotografie, přičemž žalobkyně uvedla, že mužem na fotografii je František Loukota, asistent režie a fotografie byla pořízena při příležitosti natáčení televizního seriálu Sanitka 2 v areálu pražského letiště a jmenovaný ji doprovázel na nákup. Žalobkyně má za to, že informacemi publikovanými v článku a rovněž i na internetových stránkách www.bauermedia.cz došlo k extrémnímu zásahu do jejích osobnostních práv, zvláště pak její dobré pověsti, lidské důstojnosti, občanské cti a práva na soukromí. Žalobkyně po žalované vedle odstranění sdělení ze stránek na doméně www.bauermedia.cz a zdržení se dalšího šíření tohoto sdělení požadovala omluvu a finanční satisfakci ve výši 5 000 000 Kč.
3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby s tím, že není pravdou, že by žalovaná o žalobkyni uveřejnila nepravdivé informace, kterými by zasáhla do jejích osobnostních práv. Předmětem článku není žádné hodnocení chování žalobkyně a ani jejích morálních či lidských kvalit, jak žalobkyně dovozuje, předmětem článku jsou dvě skutečnosti, jednak v celostátním měřítku řešená kauza mužského doprovodu žalobkyně v prostorách pražského letiště a přinejmenším v oblasti Františkových Lázní šířená informace o tamním pobytu žalobkyně. Žalovaná žádnou z těchto kauz, které jsou popsány v článku, nijak nevyvolávala a na jejich vzniku se nepodílela, žádnou z uvedených popisovaných záležitostí neprezentovala jako pravdivou, ani se za jejich pravdivost svým vyjádřením nestavěla. Důsledně uváděla, že ani jedna z kauz nemusí mít pravdivý základ, a že je dokonce ani sama za pravdivé nepovažuje. Pokud se týká první části článku týkající se zastižení žalobkyně na pražském letišti v doprovodu jiného muže, do kterého byla žalobkyně „zavěšena“, je předmětný článek pouze reakcí na mediálně intenzivně řešenou událost. Základem byl článek uveřejněný v deníku AHA! dne 5. 3. 2012, na který navazovaly další články a reakce žalobkyně uveřejněná prostřednictvím řady tuzemských médií. Zpracování v časopise Pestrý svět bylo dle žalované vyvážené. Vedle úvodní informace o mediální kauze žalovaná popsala možnou reakci veřejnosti a stanovisko k této záležitosti vydala sama žalobkyně. To žalovaná uveřejnila v

rozsahu, který rozhodně není nijak zanedbatelný. Žalobkyně uvádí v žalobě nepravdivé informace o tom, že žalovaná žádné vyjádření od žalobkyně nežádala. Žalovaná totiž dne 15. 3. 2012 prostřednictvím Barbory Štenglové, šéfredaktorky časopisu Pestrý svět, zaslala žalobkyni sms zprávu se žádostí o vyjádření, toho se jí však nedostalo. V souvislosti s uvedenou mediální kauzou žalovaná v předmětném článku zmínila další ze spekulací o žalobkyni, které byly v dané době veřejně diskutovány, a to její údajné pobyty ve Františkových Lázních, a to ještě po dobu trvání jejího manželství. Stejně jako v prvním případě však žalovaná pouze důsledně popisuje existenci spekulací, jejichž pravdivost se pokoušela potvrdit či vyvrátit, nečiní však žádné závěry o jejich pravdivosti. Z této části předmětného článku nelze vyvodit ani to, že by žalovaná čtenáři nějak podsouvala, že by se informace měly zakládat na pravdě. Tyto zprávy sama žalovaná označuje jako zprávy, kterým se nechce věřit. V závěrečné části článku se žalovaná zamýšlí nad tím, že se může jednat pouze o pomluvy, že se chování žalobkyně, o kterém se spekuluje, jeví velmi nepravděpodobné. Žalovaná tedy odmítá, že by tvrdila či jako pravdivé informace prezentovala zprávy o pobytu žalobkyně s milencem ve Františkových Lázních. Pokud se týká citace třetích osob, v článku nejsou uvedena jména, avšak totožnost osob je žalované známa. Žalovaná zdůrazňuje, že tyto citace jsou použity nikoliv k prokázání pravdivosti tvrzení, že žalobkyně po dobu trvání manželství pobývala ve Františkových Lázních s jiným mužem, nýbrž k prokázání skutečnosti, že tyto informace byly přinejmenším v tomto městě ve veřejnosti šířeny. Žalovaná má tudíž za to, že do osobnostních práv žalobkyně nezasáhla, uplatněné peněžité zadostiučinění odmítla jako zcela nepřiměřené.

4. Soud prvního stupně připomenul, že jde o druhý v této věci vydaný rozsudek, prvním rozsudkem č. j. 37 C 83/2012–202 ze dne 13. listopadu 2015 zamítl žalobu, pokud se jí žalobkyně domáhala, že žalovaná je povinna odstranit předmětné sdělení ze stránek na doméně www.bauermedia.cz a zdržet se dalšího šíření tohoto sdělení. Dále soud rozhodl, že žalovaná je povinna doručit žalobkyni písemnou omluvu tam uvedeného znění a zaplatit finanční satisfakci ve výši 1 200 000 Kč, v části, v níž žalobkyně požadovala dalších 3 800 000 Kč, soud žalobu zamítl a dále rozhodl o náhradě nákladů řízení účastníků a státu. K odvolání účastníků Vrchní soud v Praze rozsudkem č. j. 1 Co 15/2016-248 ze dne 8. března 2017 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. v rozsahu uložení povinnosti žalované omluvit se žalobkyni potvrdil, ve výroku I. v části, v níž byla zamítnuta žaloba na zdržení se dalšího šíření sdělení a ve zbývajících výrocích rozsudek zrušil a věc vrátil soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení, s tím, že ve vztahu k peněžité náhradě soud řádně neodůvodnil, proč neprovedl listinné důkazy navržené žalovanou, jak jsou uvedeny v odvolání, nezabýval se všemi žalobkyní tvrzenými a prokazovanými zásahy článku do jí namítaných osobnostních práv, jak na to bylo poukazováno v odvolání, zejména dopadem článku na její charitativní činnost.
5. Soud prvního stupně dále popsal svá zjištění, jež dále skutkově a právně hodnotí. Měl k dispozici zjištění, učiněná z obsahu předmětného článku i dalších článků, jak je tam uvádí, z výpovědí žalobkyně, její dcery, výpovědí řady svědků včetně v článku označeného F. L., spoluautorek článku žalované Mgr. Š. a Š. F., řadu dalších listinných materiálů, jak je tam uvádí, a dovodil, že vedle již pravomocně přiznaného morálního zadostiučinění žalobkyně důvodně uplatnila i právo na zadostiučinění peněžité. Poukázal přitom na zákonnou úpravu i východiska, z nichž rozhodnutí soudů ve věcech ochrany osobnosti vycházejí, a dospěl k závěru, že je na místě žalobkyni přiznat finanční satisfakci a za přiměřené považoval zaplacení částky 1 200 000 Kč. Soud vycházel z toho, že k zásahu do osobnostních práv žalobkyně došlo jednak ve sféře soukromí, které je chráněno vždy, i za situace že žalobkyně je osobou veřejného zájmu. Tou byla žalobkyně jako manželka V. H., prezidenta ČR, jako herečka a je osobou veřejného zájmu dále jako vdova po V. H., jako uznávaná herečka i osoba zabývající se charitativní činností. Žalované žádným způsobem nepříslušelo se soukromím žalobkyně zabývat. Okolnosti týkající se žalobkyně, jak tomu bylo v článku publikovaném žalovanou, jsou kromě jejich nepravdivosti jejím soukromím. Vedle soukromí zasáhla žalovaná i do profesní cti žalobkyně jako herečky a

zasáhla do sféry jejího působení na poli charitativní činnosti. To, že došlo k zásahu do soukromí i profesní cti žalobkyně, bylo potvrzeno výpověďmi slyšených svědkyň. V jejím okolí se o článku hovořilo, článek jako celek vzbuzoval pochybnosti (Terezie Kaslová) a někteří lidé mu věřili. Pokud mělo pochybnosti blízké okolí žalobkyně, jistě u běžného čtenáře tohoto periodika byla situace horší. Tvrzeními uvedenými v článku byla snížena čest a důstojnost žalobkyně. Soud má za to, že pokud žalovaná dala do souvislosti tvrzení uvedená v článku s osobou žalobkyně s tím, že takto měla jednat a zvláště v období, kdy umíral V. H., tak právě s přihlédnutím k této časové souvislosti se jedná o velmi dehonestující nepravdivé tvrzení se značnou intenzitou zásahu. Soud dále podrobně rozvedl vliv statě a vzniklých pochyb k osobě žalobkyně na její charitativní činnost a tvrzený úbytek sponzorských darů ve vztahu k projektům Nadace V. a D.H. Vize 97. I kdyby vznikla pochybnost o tom, že nenastal až takový pokles sponzorských příspěvků na charitativní činnost žalobkyně, soud měl za to, že žalobkyni náleží finanční zadostiučinění v uvedené výši 1 200 000 Kč. Na straně žalované soud zvážil čtenost periodika a jeho vliv na mínění čtenářů, poukázal na to, že k přesvědčivosti informací bylo užito i fotografií, soud přihlédl ke způsobu získání informací pro sepsání článku, dále k prezentaci článku pro zvýšení prodejnosti týdeníku a k přisouzené částce také přihlédl jako k sankci na straně žalované. Při úvaze o přiměřenosti výše náhrady nemajetkové újmy v penězích je rovněž nezbytné, jak soud uvedl, přihlédnout k samotnému účelu a funkcím tohoto institutu při ochraně osobnosti, jak dále je i soud rozvedl, s tím, že satisfakce by měla plnit i preventivně-sankční funkci. V tomto případě, jak soud doplnil, nebyl sice prokázán zlý úmysl žalované, ta se však – jak soud doplnil – vedena cílem zvýšení prodejů své tiskoviny – uchýlila k publikaci bulvární zprávy bez náležitého ověření. Soud dále přihlédl k celkovému dehonestujícímu vyznění článku spolu s fotografiemi, které obsahovaly hotelový pokoj a navozovaly zcela jasně amorálnost žalobkyně, připojil též odkaz na rozhodnutí Ústavního soudu o potřebě bránit bulvarizaci veřejného mínění i soudními rozhodnutími tam, kde jsou neefektivní jiné nástroje, zejména administrativně-správní, sloužící k regulaci či postihu takového jednání. Soud uzavřel, že částku 1 200 000 Kč považuje za přiměřenou vzhledem k okolnostem uvedeným na straně žalobkyně a žalované s tím, že bylo zasaženo do osobnostní sféry soukromí, profesní cti a lidské důstojnosti na straně žalobkyně a dále do sféry rodinných vazeb, ohledně výše též soud vzal v úvahu dosavadní rozhodovací praxi. V závěru pak ještě odůvodnil svůj výrok o náhradě nákladů řízení, s tím, že žalobkyni považoval za plně úspěšnou, výši náhrady nákladů pak propočtl dle advokátního tarifu, o nákladech státu pak rozhodl podle § 148 odst. 1 občanského soudního řádu.

6. Rozsudek napadli oba účastníci, žalobkyně v rozsahu zamítavého výroku III. rozsudku, žalovaná v rozsahu vyhovujícího výroku II. a souvisejících výroků o nákladech řízení.
7. Žalobkyně soudu prvního stupně vytkla, že soud prvního stupně sice dospěl ke správným skutkovým zjištěním a závěrům, ve svém právním hodnocení závažnosti zjištěného zásahu do osobnostních práv však měl s přihlédnutím k okruhu zasažených právem chráněných hodnot, způsobu vedení útoku, míry zavinění žalované, jejím osobním poměrům a obsahu napadeného článku dospět k závěru, že žalobkyni náleží zadostiučinění vyšší než jím přiznané. Poukázala přitom na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1879/11 a tzv. desetibodový test Benátské komise a navrhla závěrem, aby odvolací soud ve výroku III. rozsudek změnil a žalobě o zaplacení dalších 3 800 000 Kč vyhověl.
8. Žalovaná napadla rozsudek svým odvoláním, v němž poukázala na odvolací důvody dle § 205 odst. 2 písm. d/, e/ a g/ občanského soudního řádu a připomněla první ve věci vydaný rozsudek soudu prvního stupně s tím, že v něm uloženou povinnost zaslat žalobkyni omluvu splnila. Pokud se pak soud zabýval v novém řízení zejména charitativní činností žalobkyně, pak ačkoliv správně posoudil přípustnost žalovanou navržených důkazů výročními zprávami nadace, chybně setrval na svém nesprávném závěru, že předmětný článek negativně ovlivnil činnost a hospodářské výsledky Nadace Vize 97, což se pak v jeho rozhodnutí projevilo ve vyšší přiznané náhradě nemajetkové újmy v penězích. Žalovaná vytýká soudu prvního stupně, že v tomto

ohledu a po hodnocení i dodatečně provedených důkazů nekriticky uvěřil provedeným důkazům navrženým žalobkyní, byť si sám byl vědom rozporů, které mezi výpověďmi a listinnými důkazy byly. Ani v jednom roce (tj. 2012 a 2013) po uveřejnění článku nedošlo k poklesu příspěvků Nadace Vize 97 oproti roku 2011, výpověď svědka Z. z nadace se ukázala nevěrohodnou a rozpornou s faktem, že na konci roku 2012 Nadace Vize 97 žádný propad v příspěvcích neevidovala a přijaté dary převyšovaly předchozí rok více než třikrát. V dalším - tak jako v průběhu řízení – setrvala žalovaná na své argumentaci o nezávadnosti obsahu článku, jenž pouze popisuje fámy ohledně žalobkyně a nebyl proto způsobilý k zásahu do práv žalobkyně, soud dále nesprávně v této souvislosti posuzoval otázku soukromí žalobkyně a možného zásahu do něj, stejně jako tvrzenou existenci nemajetkové újmy žalobkyně. Jak uvedla, žalovaná je přesvědčena, že zcela zásadní pochybení představují závěry soudu prvního stupně v otázce postavení žalobkyně a případného (pokud k němu vůbec došlo či za dané situace vůbec mohlo dojít) snížení její důstojnosti, coby předpokladů pro přiznání náhrady nemajetkové újmy v penězích. Skutečnost, že soud prvního stupně hodnotil postavení žalobkyně a její vnímání veřejností, aniž správně zohlednil všechny provedené důkazy, se nesporně podílelo na jeho úvaze, že si osobnost žalobkyně zaslouží větší ochranu než jiné osoby veřejného zájmu. Vedle již zmíněného svého názoru o nevěrohodnosti důkazů o zhoršení hospodářských výsledků nadace žalobkyně, kdy žalobkyně i svědek Z. se pokoušeli dokumentovat snížení důstojnosti a vážnosti žalobkyně na zhoršení hospodářských výsledků Nadace Vize 97, žalovaná shrnula, že ať již tedy bylo postavení žalobkyně a její vnímání veřejností před uveřejněním předmětného článku jakékoliv, v řízení nebyla prokázána žádná skutečná újma, kterou by žalobkyni předmětný článek způsobil nebo mohl způsobit, nad rámec toho naopak bylo prokázáno, že na výsledky Nadace Vize 97, kterou žalobkyně zastupuje, předmětný článek neměl žádný negativní vliv. Žalovaná je přesvědčena, jak k tomu doplnila, že je tomu tak právě proto, že veřejnost, resp. čtenáři, na rozdíl od soudu prvního stupně správně pochopili obsah předmětného článku, který pojednával o fámách a drbech okolo žalobkyně, a nikoliv o tom, zda k nevěře došlo či nikoli. Vedle nesprávného hodnocení provedených důkazů, jak tam odvolatelka rozebrala, vytkla soudu jako zásadní pochybení, že ani v opakovaném řízení přes výslovné poučení odvolacího soudu neprovedl důkaz zprávou CVVM zpracovanou v březnu 2015 (k postojí veřejnosti k nevěře). V závěru pak žalovaná z uvedených důvodů navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku II. změnil a žalobu o zaplacení 1 200 000 Kč zamítl, žalované přiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, popř. rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

9. Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 212 a násl. občanského soudního řádu (zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. s. ř.“) k odvolání obou účastnic rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu a dospěl k závěru, že je důvodné jen odvolání žalobkyně. Podle názoru odvolacího soudu měl soud prvního stupně pro své rozhodnutí učiněna skutková zjištění v potřebném rozsahu, jenž vyplývá i z jejich popisu v odůvodnění tohoto i jeho předešlého rozsudku a odvolací soud z těchto zjištění soudu prvního stupně, na něž plně odkazuje, dále vycházel. Neobstojí přitom námitka žalované ohledně neprovedení dalších důkazů, ani odvolací soud neshledal potřebu jejich provedení, neboť skutek a jeho dopad na jednotlivé stránky osobnosti žalobkyně měl v dostatečné míře za prokazané. Lze již zde též uvést, že se odvolací soud ztotožnil s výsledným hodnocením zjištěného skutkového stavu a závěry soudu prvního stupně, že došlo k výraznému zásahu do osobnostních práv žalobkyně a že žalobkyni náleží vedle morálního i peněžité zadostiučinění, neztotožnil se však se závěrem, že újmě z něho vzniklé je přiměřené soudem přiznané zadostiučinění 1 200 000 Kč, to má naopak za – povaze a intenzitě zásahu a jeho okolnostem – nepřiměřeně nízké a způsobené újmě žalobkyně neodpovídající.
10. Ve věci jde o zásah do osobnostních práv obsahem článku v týdeníku žalované Pestrý svět číslo 12/2012 (a jeho propagací na internetu a v komerčních televizích). K možnému střetu práv na

ochranu osobnosti a svobodě projevu lze úvodem poukázat na náleží Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04, jenž zdůraznil, že svoboda projevu a právo na informace výrazně přispívají k osobnímu růstu jedince jak v oblasti intelektuální, tak osobnostní, což je taktéž v zájmu otevřené demokratické společnosti. Svoboda projevu však není bezbřehá; je omezena jednak chráněnými zájmy podle článku 17 odst. 4 Listiny a jednak ostatními ústavně zaručenými právy a svobodami; v tomto případě vzniká konflikt mezi svobodou projevu ve smyslu článku 17 a právem na ochranu cti a dobré pověsti podle článku 10 Listiny. Ústavní soud připomněl, že se k této problematice vyjádřil ve svém náleží IV. ÚS 154/97 (sv. 10, č. 17) a konstatoval, že při střetu základního politického práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv, která stojí na stejné úrovni, bude vždy věcí nezávislých soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu pečlivě zvážily, zda jednomu právu nebyla nedůvodně dána přednost před právem druhým. Je proto úkolem obecných soudů, aby na základě konkrétních okolností daného případu zvážily, zda výrok dosahuje takové intenzity, že zasahuje do práva na ochranu osobnosti dané osoby, či je situaci přiměřený, tedy zda v daném případě preferovat právo na ochranu cti a dobré pověsti dotčené osoby nebo upřednostnit právo na svobodu projevu a šíření informací. Ústavní soud ve svém shora zmíněném náleží IV. ÚS 154/97 k otázce zveřejňování kritických údajů konstatoval význam toho, zda se zakládají na pravdivé informace, zda forma jejich veřejné prezentace je přiměřená a zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, tzn., zda primárním cílem kritiky není hanobení a zneuctění dané osoby. K otázce pravdivosti uveřejněných údajů se vyslovil Ústavní soud v náleží I. ÚS 156/99, podle něhož k zásahu do práva na ochranu osobnosti sice zásadně může dojít i objektivně, tedy s vyloučením zavinění narušitele práva, nicméně každé zveřejnění nepravdivého údaje nemusí automaticky znamenat neoprávněný zásah do osobnostních práv; takový zásah je dán pouze tehdy, jestliže existuje mezi zásahem a porušením osobnostní sféry příčinná souvislost a jestliže tento zásah v konkrétním případě přesáhl určitou přípustnou intenzitu takovou mírou, kterou již v demokratické společnosti tolerovat nelze. K otázce kritiky osob veřejně činných (zde jistě není sporu o tom, že osobu žalobkyně je možno k osobám veřejně známým a činným přiřadit), lze ještě poukázat na náleží Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03, kde se připomíná, že osoby veřejně činné (politiky, veřejní činitelé, mediální hvězdy aj.) musí akceptovat větší míru veřejné kritiky, než jiní občané, a obecně o nich platí, že mimo jiné disponují mnohem snadnějším přístupem k médiím a mají tak více příznivější možnost vyvrátit to, co ony samy považují za smyšlenky. Je jistě skutečností, že práva na ochranu osobnosti se mohou domáhat i politiky a ostatní veřejně činné osoby; měřítko posouzení skutkových tvrzení a hodnotících soudů jsou však v jejich případech mnohem měkčí ve prospěch původců těchto výroků. Je to dáno tím, že osoba vstoupivší na veřejnou scénu musí počítat s tím, že jakožto osoba známá bude pod drobnohledem veřejnosti, která se zajímá o její jak profesní tak i soukromý život a současně jej hodnotí, zvláště jedná-li se o osobu, která spravuje (nebo eventuálně spravovala, resp. naopak má spravovat) veřejné záležitosti. Zde je namístě volit benevolentnější přístup k posouzení meze přípustnosti uveřejnění informací a hodnocení jednání takové osoby právě proto, že jsou na ni kladeny náročnější požadavky a veřejnost je oprávněna se o nich dozvídat, a to pro posouzení způsobilosti jak např. odborné, tak morální, obstarávat věci veřejné. Prezentace těchto údajů a jejich případná kritika však musí souviset s veřejnou činností, kterou daná osoba vykonává. Z uvedených zásad vyšel jak soud prvního stupně, tak z nich vychází i odvolací soud, jak dále patrné.

11. Podle ustanovení § 11 bývalého občanského zákoníku - zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „obč. zák.“ - má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. Právo na ochranu osobnosti fyzické osoby upravuje zákoník jako jednotné právo, jehož obsahem je v občanskoprávní oblasti zabezpečit respektování osobnosti fyzické osoby a její všestranný svobodný rozvoj. Jde o zásadní rozvedení a konkretizaci článků 7,

8, 10, 11, 13 a 14 Listiny základních práv a svobod. V rámci jednotného práva na ochranu osobnosti existující dílčí práva zabezpečují občanskoprávní ochranu jednotlivých hodnot (stránek) osobnosti fyzické osoby jako neoddělitelných součástí celkové fyzické a psychicko - morální integrity osobnosti.

12. Pokud jde o vlastní pojmové vymezení zásahu do osobnostních práv, lze odkázat v tomto např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. 28 Cdo 983/2002, dle něhož neoprávněným zásahem do práva na ochranu osobnosti je jednání směřující proti osobní i mravní integritě fyzické osoby, které je objektivně způsobilé snížit její důstojnost, vážnost a čest a které ohrožuje její postavení a uplatnění ve společnosti.
13. Předmětem přezkumu odvolacího soudu byl rozsudek soudu prvního stupně v jeho odvoláními napadených výrocích II. a III. (spolu s výroky o nákladech řízení účastníků a státu), jimiž rozhodl o uplatněném peněžitém zadostiučinění ve výši 5 mil. Kč tak, že výrokem II. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni k náhradě nemajetkové újmy 1 200 000 Kč a výrokem III. zamítl žalobu o zaplacení dalších 3 800 000 Kč. Soud dospěl k závěru, že vedle již pravomocně přiznaného morálního zadostiučinění důvodně žalobkyně uplatnila i právo na zadostiučinění peněžitě. Vycházel z toho, že prokázaný zásah žalované dehonestujícím obsahem článku mířícího do soukromí žalobkyně byl natolik zásadním a snižujícím její důstojnost, občanskou a profesní čest, že je na místě uložit žalované zaplatit k vyrovnání nemajetkové újmy žalobkyně i peněžitou satisfakci; za odpovídající považoval zaplacení částky 1 200 000 Kč. Odvolací soud má za zcela správný závěr soudu prvního stupně, že k takovému zásadnímu zásahu do osobnostních práv žalobkyně došlo, s uvedeným závěrem se odvolací soud plně ztotožnil a lze na jeho odůvodnění v obsahu napadeného rozsudku (str. 15 – 18 včetně odkazované judikatury) odkázat, přitom odvolací soud dovodil, že soud prvního stupně z rozsáhlého dokazování měl k dispozici dostatek skutkových zjištění, jež mu umožnila v tomto směru věc řádně posoudit a o nároku podle § 11 a 13 obč. zák. (tj. úpravy dnes odpovídající § 81 a § 2956 a § 2957 nového občanského zákoníku - zákona č. 89/2012 Sb.) rozhodnout. Dle názoru odvolacího soudu však způsobené nehmotné újme žalobkyně neodpovídá soudem přiznaná výše zadostiučinění.
14. V řízení bylo prokázano tvrzení žalobkyně, že žalovaná v obsahu týdeníku Pestrý svět, číslo 12/2012, který byl vydán 22. 3. 2012, otiskla článek pod titulkem „Tváře z titulní strany: Tomu se ani nechce věřit...“, na který je výrazně upoutáno již na titulní straně titulkem „Skandální zvěsti o D. H.: Tajné rande v lázních“ s velkou fotografií žalobkyně, s tím, že podstatou článku je sdělení („Zvěsti, jež se nám donesly o D. H., vyrazí dech“), že si „prý“ žalobkyně měla „najít milence“ a být s ním i o víkendu, kdy skonala její manžel. Článek zahrnuje dále fotografii žalobkyně s mužským doprovodem, přičemž žalobkyně uvedla a bylo prokázano, že mužem na fotografii byl asistent režie z natáčení televizního seriálu Sanitka 2 Českou televizí v areálu pražského letiště, pomáhající jí s nákupem, další fotografie zobrazovaly hotel Savoy s popiskem čtyřhvězdičkový hotel Savoy, Františkovy Lázně, žalobkyni a V. H. Byť obsah článku je již uveden v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (str. 6 – 7), je na místě poukázat na formu podání informací, odvolávání se na „místní zdroj“ a „nevěřicný“ postoj listu k dané „pikantnosti“: *„Doneslo se nám, že brdlíčky měly trávit společné chvíle v kulisách romantického městečka na západě Čech - Františkových Lázní. Do vyhlášeného resortu přitom paní Dagmar s oblibou jezdívala s chotěm. Ještě víc šokující jsou další pikantní obvinění: Věškerka údajně v soukromí místního čtyřhvězdičkového apartmá s tajemným pánem prožila i předvečer manželovy smrti! Zatímco pan H. odpočíval na milovaném Hrádečku své poslední okamžiky, obklopen řádovými sestrami, jeho osudová žena měla být 350 km daleko s jiným. „Byla tu s milencem. Přijeli v pátek 16. prosince, měli zamluvený dvoulůžkový pokoj v hotelu Savoy. Povídá si o tom celé město.“, řekl Pestrému světu jeden z místních občanů. „Pokoje měli zamluvený až do neděle. V sobotu večer ale narychlo odjeli, druhý den ráno V. H. zemřel. Asi ji zavolali k němu. Nevím, proč by si to někdo vymýšlel. Říkalo mi to víc lidí.“* Uvedeným přístupem žalovaná argumentovala v obraně s tím, že tvrzení ani sama neprezentovala jako pravdivé. Jak soud zjistil, osoby (označené za zdroje údajných informací) o pobytu žalobkyně ve Františkových Lázních jen „něco zaslechly“ a „povídalo se to“, žalobkyně

prokázala, že šlo vesměs o lživá tvrzení. Žalobkyně tvrdila (a v řízení nebylo zpochybněno), že dle vlastních údajů žalované náklad časopisu byl v r. 2011 průměrně cca 240 tis. ks (s čteností čísla 512 tis. osob), při ceně 15 Kč činí tržba z jednoho čísla (bez tržby z inzerce) cca 3,6 mil. Kč. Bylo dále prokázáno, že upoutávky na časopis proběhly ve dnech 21.-22. 3. 2012 ve vysílání předních komerčních televizí (TV Nova, Nova Cinema, Prima COOL, Prima family, Prima love, TV Barrandov) se zobrazením titulní strany časopisu s fotografií žalobkyně, vnitřní dvoustrany s článkem „Tajné rande v lázních“ a sdělením: *To co jinde nenajdete. Nový Pestrý svět! Skandální zvěsti – D. H. – romantika s milencem ve Františkových Lázních!* (přičemž, jak žalobkyně z publikovaných údajů sledovanosti dovodila, reklamu mohlo sledovat cca 2/3 televizních diváků v kategorii 15+). Nové číslo časopisu prezentovala žalovaná, jak žalobkyně prokázala, i na svých webových stránkách s textem: *Skandální zvěsti o D. H. Šokující nařčení – Tajné rande v lázních. Zvěsti, jež se nám donesly o D. H. (59), vyrážejí dech. Našla si prý milence. Ba co víc, údajně s ním byla i o víkendu, kdy skončil její manžel!*

15. Pokud žalobkyně tvrdila, že informacemi publikovanými v článku došlo k extrémnímu zásahu do jejích osobnostních práv, zvláště pak její dobré pověsti, lidské důstojnosti, občanské cti a práva na soukromí, pak odvolací soud s tímto souhlasí. V řízení byl prokázán zásah do práv žalobkyně textem předmětného článku s jeho bombastickými titulky o šokujícím odhalení nevěry a o podvádění umírajícího manžela – bývalého českého prezidenta, byť pak v textu – avšak s použitím „výmluvných“ fotografií, bylo toto částečně převedeno na „fámy a drby“, jimž „se nechce ani věřit“. Zásah tímto článkem byl o to větší, že titulky a prezentace „šokujícího odhalení“ byly prezentovány v televizní reklamě na hlavních komerčních televizních stanicích k propagaci časopisu (tedy aniž by si divák mohl obsah článku, jenž tyto titulky následně převedl na „zvěsti, jež se nám donesly“, přečíst) a dojem divácké veřejnosti ohlášenými titulky v prezentaci daného čísla týdeníku založený proto nemohl být nijak dále ovlivněn a přetrval. Je však třeba zde odmítnout jako zcela nepatřičnou obranu žalované o tom, že sama zpochybňovala pravdivost prezentovaných tvrzení – v takovém případě, kdy žalovaná nijak neměla potvrzen alespoň reálný základ informace, nemělo k jejich otištění vůbec dojít - srovnej žalobkyni v odvolání uváděný tzv. test Benátské komise, zejm. body 3 a 4 (k uvedenému testu srovnej nálezy Ústavního soudu I. ÚS 453/03 ze dne 11. 11. 2005, rovněž např. čl. 30 nálezu Ústavního soudu I. ÚS 1586/09 ze dne 6. 3. 2012), rovněž výpovědi spoluautorek článku k údajným zdrojům přetištěných informací. Žalovaná fakticky nevyvinula žádné úsilí k ověření pravdivosti uváděných „zvěstí“ o údajné „nevěře“ a s cílem ohromit veřejnost a zajistit svůj profit své „zvěsti“ publikovala, navíc k fázi života žalobkyně, jenž byl ve veřejnosti dobře znám a jí sledován (spojené s posledními dny života bývalého prezidenta V. H.). I pro tuto věc je zcela případným názor vyslovený v čl. 31 naposled shora uváděného nálezu Ústavního soudu: *Jinými slovy, vybočí-li publikovaný názor z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti, ztrácí charakter korektního úsudku (zprávy, komentáře) a jako takový se zpravidla ocitá již mimo meze ústavní ochrany. Legitimitu zveřejnění nelze dovodit a ústavní ochranu svobody projevu nelze poskytnout informaci, pokud byla dominantně motivována touhou poškodit difamovanou osobu, pokud šířitel sám informaci nevěřil anebo pokud ji poskytl bezobledně, aniž by se řádně staral o to, zda je či není pravdivá. Na nutnosti dbát těchto zásad nic nemění skutečnost, že jistá část tisku má sklon před fakty (ověřenými skutečnostmi) dávat přednost až "bombastické" síle výrazů, jimiž "své názory" tlumočí a prezentuje, neboť zasáhne-li do ústavně garantovaných práv jednotlivců nebo jiných Ústavou či zákonem chráněných hodnot a zájmů, musí být připravena nést z takových jednání důsledky, byť má na nich založenou svou marketingovou strategii a dokonce i samotný účel své existence. Z tobo důvodu je zcela nepřijatelné, pokud se tyto subjekty při takovém způsobu jednání, téměř permanentně zasahujícím do osobnostních práv jednotlivců, dovolávají ochrany svobody projevu (svobody tisku), neboť zlému úmyslu nelze v žádném případě takovou ochranu poskytnout.*

16. Odvolací soud uzavřel, že tvrzený extrémní zásah do osobnostních práv žalobkyně žalovanou byl prokázán a naplněny všechny předpoklady odpovědnosti žalované dle § 11, 13 odst. 1 a 2 obč. zák., tj. i jak vymezil rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 4. 2009, sp. zn. 30 Cdo 4577/2007,

*splněna podmínka existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení, nebo jen obzrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální integritě, tento zásah musí být neoprávněný (protiprávní) a musí zde existovat příčinná souvislost mezi zásahem a neoprávněností (protiprávností) zásahu. Při úvaze o formě zadostiučinění odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že již soudem přiznané morální zadostiučinění (písemnou omluvou ve znění: „Vážená paní H., omlouváme se Vám za to, že jsme o Vás v časopise Pestrý svět, vydaném dne 22. 3. 2012, nepravdivě uvedli, že jste za dobu trvání manželství s panem V. H. v době jeho smrti, jakož i v době po jeho smrti, udržovala milenecký poměr.“) je zcela nedostačující k vyrovnání žalobkyni vzniklé újmy na jejích - úpravou § 11 občanského zákoníku - chráněných právech, jež je natolik závažnou, že je na místě i přiznání peněžitého zadostiučinění. Pro tento závěr postačí jen poukázat na to, že se lživými tvrzeními, naznačujícími amorální jednání žalobkyně, se seznámilo cca 500 000 čtenářů a z upoutávek téměř dvě třetiny televizních diváků starších 15 let a že byla volně dostupná na internetu. Byla to ostatně velká fotografie žalobkyně na titulní straně časopisu s hlavním titulkem *Tajné rande v lázních*, jež měla zájemce ke koupi časopisu přilákat.*

17. Podle ustanovení § 13 odst. 1 obč. zák. má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněného zásahu do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se nejevilo postačujícím toto (morální) zadostiučinění proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích (odst. 2 tohoto ustanovení). Obdobně přináší a rozvádí i stávající úprava § 2956 a § 2957 občanského zákoníku: *Vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona (v daném případě § 81), nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy. Způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Jimi jsou úmyslné způsobení újmy, zvláště pak způsobení újmy s použitím lsti, pobružky, zneužitím závislosti poškozeného na škůdci, násobením účinků zásahu jeho uváděním ve veřejnou známost, nebo v důsledku diskriminace poškozeného se zřetelem na jeho pohlaví, zdravotní stav, etnický původ, věru nebo i jiné obdobně závažné důvody. Vezme se rovněž v úvahu obava poškozeného ze ztráty života nebo vážného poškození zdraví, pokud takovou obavu hrozba nebo jiná příčina vyvolala.*
18. Podle ustanovení § 13 odst. 3 obč. zák. výši náhrady nemajetkové újmy určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo. Při určení výše nemajetkové újmy v penězích se obecně vychází z faktu, že určení výše nároku na присouzení náhrady nemajetkové újmy v penězích lze zjišťovat značně obtížně. Vesměs se proto uplatní postup podle ustanovení § 136 o. s. ř. a soud tuto výši určí podle své úvahy, avšak i ta podléhá hodnocení. Základem analýzy podle zmíněného ustanovení je proto zjištění takových skutečností, které soudu umožní založit úvahu na určitém kvantitativním posouzení základních souvislostí posuzovaného případu. Jak uvedl Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 7. 10. 2009, sp. zn. 30 Cdo 4431/2007, publik. pod č. 98/2010 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, relutární zadostiučinění plní především satisfakční funkci, i když úlohu preventivního významu zákonu odpovídajícího a spravedlivého zadostiučinění nelze vylučovat. Vlastní zásah je nutno hodnotit vždy objektivně s přihlédnutím ke konkrétní situaci, za které k neoprávněnému zásahu došlo (tzv. konkrétní uplatnění objektivního kritéria), jakož i k osobě postižené fyzické osoby (tzv. diferencované uplatnění objektivního kritéria). Uplatnění konkrétního a diferencovaného objektivního hodnocení znamená, že o snížení důstojnosti postižené fyzické osoby či její vážnosti ve společnosti ve značné míře půjde pouze tam, kde za konkrétní situace, za které k neoprávněnému zásahu do osobnosti fyzické osoby došlo, jakož i s přihlédnutím k dotčené fyzické osobě, lze spolehlivě dovodit, že by nastalou nemajetkovou újmu vzhledem k intenzitě a trvání nepřiznivého následku spočívajícího ve snížení její důstojnosti či vážnosti ve společnosti, pocítovala jako závažnou zpravidla každá fyzická osoba nacházející se na místě a v postavení postižené fyzické osoby. V již shora zmíněném nálezu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09,

Ústavní soud k preventivně-sankční povaze relativní satisfakce uvedl, že v pojetí, zohledňujícím význam intenzity a míry zavinění při stanovení výše relativní náhrady, je zásah do práva na ochranu osobnosti civilním deliktem a přiměřeně zadostiučinění jednou z civilněprávních sankcí, která má odrazovat rušitele chráněných osobnostních statků a jeho možné následovníky od protiprávního jednání, a být tak nástrojem speciální i generální prevence, což vyžaduje, aby se jednalo o sankci patřičně důraznou a dostačující (přiměřenou) i z tohoto hlediska. V rozhodnutí soudu musí být preventivně optimalizováno mezi satisfakčním a sankčním působením přiměřeného zadostiučinění, mezi nimiž existuje vztah komplementarity i vztah konkurence.

19. Z uvedených hledisek zčásti vycházel již soud prvního stupně (str. 15 – 18 rozsudku) a v dalším vychází i odvolací soud, přičemž dopady textu článku na všechny chráněné složky osobnosti žalobkyně, její osobní, rodinný i profesní život včetně působení v charitativní oblasti podrobně zjišťoval soud prvního stupně (a měl za prokázané obsahem účastnické výpovědi žalobkyně a svědeckých výpovědí její dcery, svědkyň P., H., B., K., F., H., J., svědků Z. a L.), z těchto zjištění, popsanych v rozsudku (str. 8 – 15 rozsudku) i odvolací soud vychází a na uvedená zjištění zde již jen odkazuje.
20. Pokud jde o důsledky zásahu žalované textem předmětného článku – rozsah nemajetkové újmy žalobkyně, je třeba nejprve poukázat na okolnosti, jež zde byly dány v době zásahu. Bývalý prezident ČR V. H., symbol „sametové“ revoluce, jenž byl považován za nezpochybnitelnou morální autoritu většinou národa, zemřel po těžké nemoci dne 18. 12. 2011 a jeho smrt zasáhla celou veřejnost; její pozornost se poté zčásti přesunula na žalobkyni jako vdovu po prezidentovi, bývalou tzv. první dámu, jež vedle charitativní činnosti se posléze navrátila k profesi herečky. Článek z 22. 3. 2012 se „šokujícím odhalením“, doprovázený reklamou na internetu a v komerčních televizích, jí nyní zpětně pro toto období úmrtí manžela podsouvá jednání (schůzku v hotelu s milencem v okamžicích smrti manžela), jež nutně musí být odsouzeno veřejným míněním jako jednání zcela nemorální, bezohledné a zavrženíhodné. Pohled veřejnosti (jež měla ještě v paměti nedávný skon bývalého prezidenta) včetně bezprostředního okolí na žalobkyni jak v životě soukromém, tak při výkonu profese herečky i v charitativní činnosti, nutně v důsledku textu článku doznal změny a byl jím ovlivněn (srovnej obsah výpovědi žalobkyně, dcery žalobkyně, Mgr. P., T. K., T. F., Mgr. J., I. H., F. L.), neboť „pikantnosti“ ze soukromí žalobkyně byly článkem předkládány jako věc, o níž se jakoby „všeobecně ví“, a žalobkyně byla postavena do pozice, v níž se musela proti těmto lžím bránit a vyvracet je. Žalobkyně sama osobně se přitom nacházela v tíživém životním období krátce po úmrtí manžela (navíc článek vyšel v den narozenin žalobkyně), o to více jí samotnou lži zasáhly. V důsledku uvedeného neoprávněného zásahu žalované tak došlo k razantnímu snížení důstojnosti žalobkyně, její dobré pověsti a vážnosti v očích veřejnosti (jež mnohdy „zvěsti“ takto předkládané nekriticky přejímá za vlastní a dále šíří). Pokud pak žalobkyně v důsledku znění článku (a reklamy s ním spojené) se jevila veřejnosti jako člověk amorální, bezcharakterní a bezskrupulózní, nelze pochybovat o tom, že se to promítlo i v přístupu veřejnosti k žalobkyni v jejím dalším životě, v osobním soukromí, ale i například v chování kolegů v herecké profesi. Byť se v řízení neprokázalo tvrzení o úbytku darů pro nadaci, jejíž představitelkou žalobkyně je, v přímé souvislosti s jednáním žalované, podle názoru odvolacího soudu vliv na chování případných sponzorů a donátorů tvrzení článku mělo – pro úspěšnou charitativní činnost je nepochybnou podmínkou určitý morální kredit „tváře“ dobročinné organizace ve společnosti, jež zde byla ale takto zásadně zpochybněna. Nelze přitom pominout enormní intenzitu dehonestace, jak již shora na ni poukazováno (se „zvěstmi“ se seznámilo cca 500 000 čtenářů a z upoutávek téměř dvě třetiny televizních diváků starších 15 let, přičemž tyto byly dostupné na webových stránkách žalované).
21. Lze shrnout (z obsahu zjištění, jež soud učinil z již shora uvedených svědeckých výpovědí a účastnické výpovědi žalobkyně), že obsah článku a jeho propagace byl útokem na dobrou pověst žalobkyně a přivodil snížení její vážnosti a dobrého jména ve společnosti i otřes postavením, jež zaujímal ještě z doby soužití s bývalým prezidentem. Tím, že jí přisoudil natolik extrémně

nemorální jednání, zcela zpochybnil a narušil její osobní čest a lidskou důstojnost. Ve vztahu k nejbližšímu okolí, v rodinném i profesním životě, zásah přivodil nutnost obhajovat se a vyvracet lživá tvrzení, překonat pochybnosti o svých morálních vlastnostech, a to i pro další úspěšnou činnost v charitativní oblasti (s nutnou obnovou důvěry okolí i dárců ve své další působení v zájmu nadace). Ještě vzhledem k povaze tvrzení je zde na místě připomenout zásadu, vyjádřenou v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 6. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3063/2009, že *skutečnosti týkající se soukromého života jsou zásadně součástí osobního soukromí (vnitřní intimní sféry), a nemohou proto být věcí veřejného zájmu. Relativní výjimka je připouštěna pouze u osob tzv. veřejného zájmu, avšak jen potud, pokud je uvádění takových skutečností na veřejnosti v přímé souvislosti s činností této fyzické osoby ve veřejném životě – konkrétně mají-li význam pro hodnocení schopností a způsobilosti vykonávat veřejnou činnost.* Nehledě k nepravdivosti publikovaných tvrzení nelze tedy shledat jakýkoli ospravedlnitelný důvod k jejich zveřejnění. Jak již uvedeno, žalovaná uveřejnila uvedená tvrzení o mileneckém vztahu žalobkyně v době skonu jejího manžela bez jakéhokoli patřičného ověření, přičemž neprokázala, že měla rozumné důvody pro spoléhání se na jejich pravdivost. Takovým rozumným důvodem nemůže být informace kamarádky redaktorky o tom, co „všichni ví“ a je v místě „tichou šeptandou“.

22. Odvolací soud uzavřel, že újma žalobkyně, vzniklá zásahem do jejích osobnostních práv a jeho okolnostmi na její lidské důstojnosti, vážnosti, občanské cti a dobré pověsti je zcela zásadní, přičemž soudem prvního stupně přisouzené zadostiučinění pro svou nízkost se této újmě nejeví zdaleka jako odpovídající a přiměřené. Při úvaze o výši újmy žalobkyně přiměřeného zadostiučinění v penězích dle § 136 o. s. ř. dále nad již uvedená hlediska, vážící se k osobě žalobkyně a její újmě, odvolací soud přihlédl i k osobě žalované, zde lze již jen stručně shrnout, že zjištění soudu prvního stupně prokazují, že žalovaná zveřejnila tvrzení naznačující nevěru žalobkyně ve vztahu k - v té době umírajícímu – manželovi V. H., bez jakékoli opory ve skutečnosti, a tedy lživé, nijak tato tvrzení ani fakticky neověřovala a užila je v článku výlučně v „honbě“ za senzacími a zvýšením prodejnosti své tiskoviny: osoba žalobkyně (včetně její fotografie) spojená se jménem bývalého prezidenta V. H., spolu s bombastickými titulky o naznačovaném jejím zavrženíhodném jednání, jí celý náklad tiskoviny (s hrubým ziskem bez reklam ve výši cca 3,6 mil. Kč) spolehlivě vyprodala. Odvolací soud vedle toho nemohl opomenout zásadu již výše uvedenou, že zadostiučinění v penězích plní sice především satisfakční funkci, úlohu preventivního významu zákonu odpovídajícího a spravedlivého zadostiučinění však také nelze vylučovat. Preventivně-sankční funkci zadostiučinění v tomto případě zřejmě již sice nelze spojovat se žalovanou, jež v mezidobí ukončila vydávání předmětného týdeníku, ale zprostředkovaně ji lze dovést pro okruh vydavatelů zejména tzv. bulvárního tisku. Již proto je na místě i s touto obecně preventivní výchovnou stránkou příznávaného zadostiučinění uvažovat. Zde je na místě odkázat na úvahu, převzatou z publikace K. Eliáš a kol.: *Velký akademický komentář*, 1. sv., Praha: Linde, 2008, str. 157, a citovanou v čl. 36 nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. 3. 2012: *...Odstraňujícím působením zadostiučinění lze čelit sociálně patologickému nebezpečí ekonomizace výnosů a nákladů protiprávních jednání. Bylo-li by zadostiučinění pokaždé či převážně ... jen nízké bez ohledu na okolnosti, mohlo by to vést k objektivně nežádoucí myšlence, že se zásahy mohou původci vyplatit, zejména docílil-li jimi svého přímého či nepřímého obchodního nebo jiného hospodářského prospěchu (např. vyšší prodejnosti nákladu bulvárního tisku nebo vyšší sledovanosti televizního pořadu pokleslého obsahu, psychologicky zacíleného na pudové či horší stránky diváckých osobností).*
23. Na základě uvedených důvodů odvolací soud uzavřel, že podle § 136 o. s. ř. za přiměřenou všem shora popsáním hlediskům a funkcím zadostiučinění, zejména pak vzhledem k již výše podrobně rozebranému rozsahu nehmotné újmy žalobkyně na jejích osobnostních právech, chráněných § 11 obč. zák., s přihlédnutím k okolnostem, povaze a intenzitě zásahu (jenž byl veden vedle obsahu tištěného týdeníku i v dalších médiích v rámci propagace daného čísla - na internetu a v komerčních televizích, včetně čtenosti tiskoviny a jejímu nákladu), tedy vedle rozsahu působení

nepravdivých tvrzení na veřejnost a ovlivnění pohledu na žalobkyni, s přihlédnutím k osobě rušitele – žalované (zde rovněž i k pravděpodobnému hrubému zisku žalované z prodeje daného čísla cca 3,6 mil. Kč), dovedl, že protiprávnímu zásahu a jím způsobené nehmotné újmě žalobkyně odpovídá zaplacení zadostiučinění v částce 4 mil. Kč. Byť tato částka přesahuje běžně přiznávané částky, odpovídá jak mimořádným okolnostem této věci, tak rovněž hledisku přiměřenosti (§ 13 odst. 1 a 3 obč. zák.). Zásah do osobnostních práv žalobkyně, jak byl v řízení prokázán, byl natolik extrémní, že bylo na místě k odstranění nemajetkové újmy na její cti, důstojnosti, vážnosti ve společnosti a její dobré pověsti přiznat peněžité zadostiučinění v uvedené výši. Lze nadto dovést, že přiznávané zadostiučinění v dané výši odpovídá poměrům žalované a může splnit vedle své satisfakční funkce zčásti i svou úlohu preventivní, jak k tomu shora, tj. i vést k prosazování zásady, že *protiprávní jednání se nevyplácí*. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním žalované napadeném výroku II. o její povinnosti zaplatit žalobkyni 1 200 000 Kč jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil, ve výroku III., napadeném odvoláním žalobkyně, změnil podle § 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni nad již přiznanou částku dalších 2 800 000 Kč, ve zbývající části, tj. co do zaplacení 1 000 000 Kč, byl tento zamítavý výrok opět podle § 219 o. s. ř. jako správný potvrzen.

24. V návaznosti na změnu rozsudku nově odvolací soud rozhodl o nákladech řízení podle § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. a v řízení úspěšné žalobkyni přiznal právo na jejich náhradu podle 142 odst. 1 a 3, § 137 o. s. ř. a § 11 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a/, 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“, v rozsahu zaplacení částky 127 482 Kč, sestávající z odměny advokáta za 13 úkonů právní služby (jak je uvedl již soud prvního stupně ve svém rozhodnutí) po 3 100 Kč, 13 režijních náhrad po 300 Kč, DPH 9 282 Kč, náhrady soudních poplatků (odpovídající uplatněným nárokům a přiznanému zadostiučinění) v částce 44 000 Kč (ze žaloby) a 30 000 Kč (z prvního ve věci podaného odvolání).
25. Podle výsledku řízení (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 3 o. s. ř.) a podle § 137 o. s. ř. bylo shodně rozhodnuto i o nákladech odvolacího řízení a úspěšné žalobkyni byla přiznána jejich náhrada ve výši 8 228 Kč za dva úkony právní služby (podané odvolání a účast na jednání) po 3 100 Kč a dvě režijní náhrady po 300 Kč dle § 9 odst. 4 písm. a/, § 11 odst. 1, § 13 odst. 4 advokátního tarifu, spolu s DPH 1 428 Kč. Platební místo náhrady nákladů řízení je určeno podle § 149 o. s. ř.

Poučení:

Dovolání proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek § 237 o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho splnění v exekučním řízení.

Praha 20. srpna 2019

JUDr. Jiří Macek v. r.
předseda senátu